

A photograph of a spotted horse eating from a basket on a porch in front of a house with a balcony. The horse is the central focus, standing on a wooden deck and eating from a woven basket. The house behind it has a balcony with a metal railing and large windows. The scene is lit with warm, golden light, suggesting late afternoon or early morning.

Izpratne par ekoloģisko būvniecību

Teksts: Dina Gipsle

Būvēt un dzīvot saskaņā ar vidi, nekaitējot veselībai – tā varētu definēt ekoloģijas izpratni par ēku būvniecību. Mūsdienu patērētājs pieprasa augstvērtīgus, kvalitatīvus un

veselībai nekaitīgus izstrādājumus, tāpēc būvmateriālu ražotāji aizvien lielāku uzmanību pievērš izstrādājuma ekoloģiskajai tīrībai. Jēdziens «ekoloģiskā būvniecība» ietver arī

ekonomisku saimniekošanu, enerģijas un resursu patēriņa maksimālu samazināšanu, kā arī veselīgas dzīves un darba vides nodrošināšanu.

Ko nozīmē «ekoloģiskā būvniecība»?

Apkārtējās vides aizsardzība ir katra indivīda un visas sabiedrības uzdevums. Kā izpaužas videi draudzīga darbošanās būvniecībā? Katra ēka, tāpat kā katra automašīna vai rūpnieciska iekārta, piesārņo vidi. Būvmateriālu ražošana un transports, celtniecība un gatavas ēkas ekspluatācija rada izejvielu un enerģijas patēriņu, gaisa un ūdens piesārņojumu, troksni, atkritumus, mikroklimata un vides izmaiņas. Visas ēkas un apdzīvotās vietas kopumā ievērojami samazina dabas resursus un noslogo vidi. Tāpēc jācenšas izmantot tādus būvniecības materiālus un tehniskās instalācijas, lai vide un arī mūsu veselība tiktu maksimāli saudzēta. Jāpiebilst, ka «ekoloģiskā būvniecība» nenoliedz tehnikas izmantošanu. Gluži otrādi - tās piemērots pielietojums var būtiski atvieglot dabas spēku izmantošanu, ritmu saskaņošanu, regulēšanu un sadali.

Būvmateriālu izvēle

Māju bieži vien sauc par trešo ādu, jo otro ādu veido apģērbs. Tā kā cilvēks dzīves lielāko daļu pavada slēgtās telpās, ir ļoti svarīgi, lai vide tajās būtu veselīga. Ēku būvniecībā izmantotajiem materiāliem ir jāelpo - lai mājā iekļūtu svaigs, ar skābekli bagāts gaiss un izmantotais gaiss izkļūtu no tās. Būvmateriāliem un to virsmām, īpaši iekštelpās, jābūt iespējami dabiskām. Tās nedrīkstētu būt pārklātas ar necaurīdīgu vai indīgu materiālu, kas izdala kaitīgus izgarojumus vai putekļus. Veselībai var kaitēt arī sintētisko materiālu elektrostatiskā uzlādēšanās.

Izvēloties būvmateriālus, jāņem vērā šādi principi:

- labvēlīga iedarbība uz labsajūtu un veselību,
- mazs enerģijas patēriņš un nekaitīga ražošana,
- reģenerēšanas un atkārtotas izmantošanas iespējas,
- materiālu piemērotība.

Būvmateriālu izvēles kritērijs ir gan to ražošanā patērētais enerģijas daudzums, gan izejvielu ieguvē, ražošanā, transportā un pārstrādē radušos kaitīgo vielu daudzums. Jo industrializētāka ir būvmateriāla ražošana, jo lielāks ir enerģijas